Luonnontuotealan yhteistyötä ideoitiin Põlvamaalla

2.7.2019

Oli iloinen yllätys, kun virolainen Põlvamaan Leader kutsui käymään luonnontuoteasioissa Etelä-Viroon. Niinpä allekirjoittanut SeAMKin Ruoka-yksiköstä kävi Suomen metsäkeskuksen Juha Viirimäen kanssa tutustumassa naapurimaan Leader-toimintaan ja luonnontuotealaan 4. – 6.6.2019. Matkaan saimme Maaseutuverkoston tuen kansainvälisen palvelupaketin muodossa. Lisäksi toiminnanjohtajat Paula Erkkilä Kuudestaan ry:stä ja Matti Jaskari Yhyres ry:stä olivat matkalla mukana.

Pääsimme kokoustamaan Moosten kartanomiljöössä. Meidät vastaanottivat Põlvamaan kehitysjohtaja Lennart Liba ja toiminnanjohtaja Tiiu Rüütle. Lisäksi Teadus ja Tegu osakeyhtiön toimitusjohtaja Lembit Lepasalu, professori (emeritus) Väinö Poikalainen sekä professori (emeritus) Aarne Põldvere olivat mukana tapaamisessa. Väinö Poikalainen toimi tulkkina. Paikallinen luonnontuotealan yritys ehti myös hetkeksi paikalle.

Põlvamaa oli aikanaan Viron kolmen Leader-kokeiluryhmän joukossa. Alue toimi pilottina, kun Viron Leader-toimintaa luotiin vuosina 2002 – 2003. Apuna olivat konsultit Englannista ja Irlannista.

Põlvamaan Leader-ryhmä perustettiin 2006. Aikanaan mukana oli yhdeksän kuntaa, kun kuntia on nyt kolme. Alueen asukasluku on noin 20 000 ja jäseniä on 47, joista 20 on yrityksiä, 24 muita jäseniä ja kolme kuntaa. Vuosina 2007-2019 toimintaryhmässä on ollut kaikkiaan 583 projektia. Leader-ryhmällä on kaksi työntekijää, toiminnanjohtaja ja projektikoordinaattori, lisäksi on osa-aikaisena toimiva kirjanpitäjä.

Virossa yritystuet korostuvat

Põlvamaan Leader-strategia on hyvin yritystukipainotteinen. Jaettavan hankerahoituksen osalta on yrityksille myönnettävän tuen osuus 50%, yhteisöjen osuus 25 % ja elinympäristöhankkeiden 25 %. Rahoituskehyksestä 20 % on suunnattu Leader-ryhmän omaan toimintarahaan. Alueen rahoituskehys on tällä hetkellä 3,3 M€ vuosille 2014 – 2020. Rahoituksesta 80 % saadaan EU:lta. Yritysrahoituksessa hankkeiden tukitaso on 60 % ja hankkeen maksimikoko 30 000 €. Yhteisöjen hankkeille tukitaso on 85 % ja hankkeen maksimikoko on 20 000 €.

Põlvamaa Leader on kehittänyt oman vihreän merkin paikallisille ympäristöystävällisille tuotteille ja raaka-aineille. Maakunnan kehittämiskeskus hallinnoi merkkiä. www.polvamaine.ee Merkin saa käyttöön pientä korvausta vastaan ja merkin saamisen edellytyksenä on, että vähintään 75% tuotteen raaka-aineista pitää olla ympäristöystävällisesti tuotettua.

Leader-ryhmällä on kokemusta kansainvälisistä hankkeista ja esim. Suupohjan Leaderin kanssa on toteutettu edellisellä ohjelmakaudella koulutushanke. Tämän hetken kansainvälisistä hankkeista esimerkkinä on Eurochef, jossa kokataan ruokaa paikallisista raaka-aineista espanjalaisten kanssa. Paikallista ruokaa

valmistetaan matkailun tarkoituksiin.

Luonnontuoteala kiinnostaa

Juha Viirimäki Suomen metsäkeskuksesta kertoi luonnontuotealan problematiikasta. Ala ja varsinkin logistiikkaketju metsästä kuluttajalle tarvitsee kehittämistä. Viroiset pohtivat paljolti samoja asioita kuin suomalaisetkin eli erityisesti luonnontuotteiden keruun organisointia.

Lisäksi ideoitiin Moosten luonnontuotepäiviä ja Kyrönmaalle jalostavan teollisuuden seminaaria. Ähtäri Zoon ja Sedu Tuomarniemen kanssa saisi luotua paikallisen Makuja metsästä –tapahtuman. Samalla saisi esitelty diplomaattipandoja virolaisille.

Risto Lauhanen, erityisasiantuntija TKI /SeAMK Ruoka
Paula Erkkilä, toiminnanjohtaja /Kuudestaan ry.